

DE KLAPKRANT

Per adres: de Fluit 35 1398 CA MUIDEN Tel/Fax: 0294-263015

Tussenrapportage project 'MUIDEN VEILIG'

vierde editie, 12 december 2001, door Jan Bovenlander

Waarde lezers,

U ontvangt alweer de vierde editie van de Klapkrant ("de krant van Klapwijk") omdat u zich geïnteresseerd heeft getoond in de veiligheid, of onveiligheid, van de kruittfabriek. In deze Klapkrant gaan we nader in op de beantwoording van de vragen, die op de voorlichtingsbijeenkomst van 13 november gesteld werden, en geven we zelf de antwoorden op de vragen die op die avond niet gesteld werden. Ook treft u een bijdrage aan van een verontruste natuurkundige, die met de gegevens zoals die op de voorlichtingsavond gepresenteerd werden, aan de slag is gegaan. Tenslotte berichten wij over een brief aan de raad die noodzakelijk lijkt nu tot twee keer toe behandeling van de kwestie van de veiligheid van de kruittfabriek in de commissievergadering achterwege bleef. Dit vanwege 'procedurele kwesties' en ondanks de grote belangstelling voor het onderwerp.

De voorlichtingsavond

Beknopt verslag, dat vollediger op muideninfo.nl is verschenen.

Op 13 november 2001 hield de gemeente Muiden een informatiebijeenkomst over de veiligheid in Muiden, in relatie tot de aanwezigheid van de Kruittfabriek. Doel van de avond was om zo breed mogelijk informatie te verschaffen over mogelijke gevaren en de maatregelen die genomen zijn of nog genomen dienen te worden.

Op deze avond was een aantal deskundigen uitgenodigd. Aanwezig waren achter de tafel: de heer Cees Punter, districtchef Politie Vechtstreek - de heer Wim Sprong, van de directie externe veiligheid in oprichting ministerie van VROM - burgemeester H. A. Smith, tevens voorzitter - de heer Ron Drost, veiligheidsmanager MCI (de kruittfabriek) - voor de Brandweer: de heren C. Kappetein - Adviseur voor de Gooi- en Vechtstreek en de heer R. Moraal, Pltsverv. commandant Brandweer Gooi- en Vechtstreek. De burgemeester hield een korte inleiding, waarin hij een ieder van de deskundigen een vraag voorlegde. De beantwoording ervan ging in de meeste gevallen gepaard met een presentatie.

Zo vroeg hij aan de politie: "Wat valt er nu te melden over de brand van 20 augustus?"

Antwoord: Eigenlijk niets. We hebben sporen verzameld, maar technische recherche (NFI) weet nog steeds geen oorzaak.

Aan de brandweer (Kappetein): "Wat zijn de mogelijke gevolgen van een explosie?"

Antwoord: overdruk en warmtestraling. Om een idee te geven van deze twee effecten: Een ontploffing van 1000 kg springstof levert op een afstand van 360 meter slechts voorbijgaande gehoorschade op, en pas op een afstand van 18 meter overlijdt je ten gevolge van de luchtdruk. Gebouwen zullen op een afstand van 650 meter ruitbreuk ondervinden, op een afstand van 240 meter ontstaan er mogelijk dodelijke glasscherven, en op een afstand van 40 meter verwoesting. De warmtestraling levert 2de en 3de graads brandwonden op 200 meter, en veroorzaakt branden op 150 meter afstand.

De heer Kappetein is nogal onvolledig: Er zijn niet twee, maar vier effecten van een explosie:

* Luchtdruk - * Warmtestraling - * Schokgolf in de grond - * Uitwerp van brokstukken
De laatste factor is de meest dodelijke. Zo werd er in Enschede een fietser op 580 meter afstand gedood door een weggeslingerd brokstuk. De NATO-richtlijnen vermelden dat bij een explosie van 1000 kg tot een afstand van 400 meter rekening gehouden moet worden met rondvliegende brokstukken (red., bron: min. van VROM).

Aan de brandweer (Moraal): "Welke risico's lopen we in deze streek?"

Antwoord: niet in de eerste plaats t.g.v. de Kruittfabriek. Grotere risico's zijn: luchtvaartongevallen, ongevallen op het water (t.g.v. noodweer), ongevallen met brandbare/explosieve stoffen, bv. LPG-tankwagens, ongevallen met giftige stoffen, bv. op de A1 en overstromingen.

Aan MCI (de heer Drost): "Hoe houdt u de risico's onder controle?"

Antwoord: Door strenge interne normeringen, opleidingen, strenge bedieningsvoorschriften, en streng toezicht daarop. Wij kunnen immers onze personeelsleden geen onnodige risico's laten lopen. Daarmee is ook de externe veiligheid gegarandeerd. Bij een ongeval treedt in de voorste linie van de bebouwing slechts een drukgolf van 15 mBar op en dat levert slechts ruitbreuk op bij slecht gemonteerde ruiten.

Aan het ministerie van VROM (het bevoegd gezag, de heer Sprong): "Hoe zit dat met de veiligheidsafstanden?"

Antwoord: even iets vooraf: we kunnen niet alle informatie geven. Zo kunnen we u niet vertellen hoeveel er waar ligt, zodat u er maar op moet vertrouwen dat we de veiligheidszones goed uitrekenen. In 1974 is er een regeringsbesluit genomen om de Kruittfabriek niet te verplaatsen, n.a.v. het rapport van de interdepartementale commissie die eerst wél, maar uiteindelijk niet voor verplaatsing pleitte.

De heer Sprong vergist zich: de *eindconclusie* van het eindrapport van de commissie luidt: "met kracht dient te worden gestreefd naar verplaatsing van, met name, de fabriek te Muiden" (tijdelijke hervatting werkzaamheden onder voorwaarden mogelijk), red.

Verder vertelde de heer Sprong dat de activiteiten van MCI tussen de zeventiger jaren en nu niet veranderd zijn, maar dat de NATO-normen wel geëvolueerd zijn. **Er zal een nieuwe beoordeling van de veiligheids-situatie plaatsvinden.** Het veiligheidsrapport dat MCI nu op straffe van een dwangsom voor 13 december 2001 moet inleveren, maakt deel uit van die beoordeling. Eerder, in februari 2001, werd er een veiligheidsrapport ingeleverd, maar dat deugde niet. In april 2000 vond er een bezoek plaats van de Milieuspectie van VROM, en men concludeerde dat de Milieuvergunning zo gedateerd is, dat een nieuwe noodzakelijk is. Er is geen indicatie voor "acute urgentie" en aan de nieuwe vergunning zal gewerkt worden als er een veiligheidsrapport is. Nu de veiligheidszones: Die zijn gebaseerd op NATO-richtlijnen (AASP-1-1997), en verklaard in de circulaire Van Houwelingen. Men deelt de explosieven in gevaarsklassen in, nl. 1.1 en 1.3 in het geval van MCI. Een veilige afstand wordt vastgesteld aan de hand van de hoeveelheid en gevaarsklasse. (De minimale NATO-veiligheidsafstand voor een klasse 1.1 explosief is 270 meter - red.)

Daarop volgden vragen uit het publiek, onder andere werd gevraagd:

De burgemeester heeft geschreven dat de veiligheidsafstand vijfmaal de huidige NATO-afstand (A-zone) is. Dat levert 1350 meter op, en valt over half Muiden. Hoe zit dat?

Antwoord (Sprong) : *de burgemeester vergist zich*. Niet de huidige, maar de toenmalige veiligheidsafstand werd bedoeld - De vraagsteller verontwaardigd: "hoe kan dat nou: u heeft zelf, samen met Politie, Brandweer, en MCI de brief van de burgemeester nagezien!" Burgemeester: "*Ik mag me vergissen!*" Sprong : De veiligheidscirkel is gebaseerd op een piekoverdruk van 60 kg per vierkante cm, of vierkante meter, of gram: dat weet ik even niet. De burgemeester: "*u mag zich vergissen.*".

Levert het voortschrijdend inzicht niet op dat MCI nu wél verplaatst dient te worden?

Antwoord (Sprong) : Ik wil niet op de conclusie vooruitlopen ; alles is mogelijk: ongewijzigde voortzetting van het bedrijf, aanpassingen, en zelfs - maar onwaarschijnlijk - bedrijfsbeëindiging.

Is het productie-proces eigenlijk wel beheersbaar als telkens blijkt dat de oorzaken van ongevallen onbekend blijven?

Antwoord (Drost): Ongevaloorzaken zijn wél bekend - waarop de vragensteller voorlas uit een brief van B&W uit 1984: " Ondanks alle veiligheidsmaatregelen, die na de explosie van 8 december 1972 zijn getroffen, hebben de gebeurtenissen op 30 mei en 9 september 1983 zonder enig voorbehoud aangetoond, dat een veilige kruitfabricage niet is te waarborgen. Is bij de explosie op 30 mei 1983 nog sprake van een mogelijke oorzaak van het ongeval, bij de explosieve verbranding op 9 september 1983 is het kruit op een niet te beredeneren wijze ontstoken" - oorzaak onbekend dus, evenals van de brand van 20 augustus 2001.

Met de veiligheidszone t.o.v. de laad/los plaats is in de hinderwetvergunning géén rekening gehouden. Wat is daarop uw commentaar?

Antwoord (Sprong): We gaan dat met de nieuwe beoordeling meenemen. Vervoer valt onder wet vervoer

gevaarlijke stoffen. Wordt alleen uitgevoerd door gespecialiseerde bedrijven onder gunstige omstandigheden. (Drost): er zijn ook strenge inpakeisen, en er wordt een speciale, gekeurde vrachtauto gebruikt. Meestal is er geen explosiegevaar, alleen brandgevaar.

Stel, er is een aanrijding op de Amsterdamse Poortbrug, waarbij een brand ontstaat.

* Dan luidt voor de **explosiegevaarlijke** stof het brandweervoorschrift: "Een beginnende brand moet onmiddellijk met alle beschikbare middelen worden bestreden. Indien blijkt dat het vuur niet kan worden geblust, moeten alle personen direct het terrein verlaten(...). Een veiligheidsafstand van 1 km ware aan te houden";

* Als er alleen **brandgevaar** is, dan luidt het voorschrift: "Een beginnende brand moet onmiddellijk met alle beschikbare middelen worden bestreden. Indien hierbij blijkt dat uitbreiding van de brand niet is tegen te houden, moet het terrein worden vrijgemaakt van personen. Een volledig ontwikkelde brand mag niet van dichtbij worden bestreden i.v.m. het gevaar van explosies en intense hitte. Hoofddoel moet zijn te trachten weggeslingerde brandende delen te doven teneinde uitbreiding van de brand tegen te gaan. Indien mogelijk moet dit vanuit een beschermende opstelling geschieden." (red., bron: voorschrift gevaarlijke stoffen, min. van VROM)

Waarom bent u zo zeker dat meervoudige ontploffingen niet mogelijk zijn? Bijvoorbeeld, t.g.v. neerstortende vliegtuigen?

Antwoord (Moraal) : De kans hierop is zo klein dat we dat niet meegenomen hebben. En: (Sprong) : Er zijn maatregelen getroffen om gelijktijdige ontploffingen te voorkomen, maar we gaan ze opnieuw bekijken. (publiek) : het kenmerkende van ongevallen is nu juist dat ze onverwacht zijn, en dat gedacht werd dat de kans daarop klein was. (Sprong) : Er is weldegelijk gekeken naar de voorkoming van kettingreacties.

Hoe veilig is de Maxisweg? Ik fiets daar dagelijks! Guus Kroon licht zijn vraag nog verder toe: als de brand van 20 augustus zich nu verder ontwikkeld had, terwijl ik daar juist fietste, zou ik dan hier nog staan?

Antwoord (de Burgemeester): U heeft dan wel een windje in de rug! (Drost) : er zijn ook normeringen voor het verkeer, en daar houden wij ons aan. (De vraag van Guus was doodserieus, maar vanachter de tafel werd er lacherig gereageerd....) Een ex-werknemer merkte nog op dat verpakkingsmateriaal niet zomaar gaat branden, en leek meer te weten dan de deskundigen achter de tafel. Hij vroeg zich af of de in zijn schuur opgeslagen oude kranten misschien ook spontaan kunnen gaan branden.

In het publiek vroeg men zich af hoe het mogelijk is een Kruitfabriek in de Randstad te handhaven.

Er was ook nog een voor MCI gunstig betoog uit het publiek: "het zijn altijd weer de nieuwe bewoners van Muiden die over de kruitfabriek zeuren. Laten ze hun mond houden, en gewoon weg blijven. Ik woon hier al 72 jaar.

Gerrit Wegman woont in Muiderberg....

Tenslotte merkte burgemeester Smith op dat men altijd bij hem terecht kan voor vragen - waarvan acte.

De vragen die niet gesteld werden...

(en hun antwoorden)

Hoe komt het dat ondanks alle negatieve adviezen de regering in 1974 besloot het bedrijf in Muiden voort te zetten? En hoe zou daar nu over gedacht worden?

Er was geen alternatief (niemand anders wilde de kruitfabriek), en het gemeentebestuur was niet ferm in zijn afwijzing. Reeds in 1974 wees men in het algemeen voortzetting van de kruitfabriek af, dus zéker nu

Er ligt nogal wat explosief materiaal. Hoe is dat opgeslagen, en waarom zou dat veilig zijn? Hoe zit het nu met het 'alles gaat naar het IJmeer' verhaal, waar we herhaaldelijk op getraakteerd zijn? Merken we werkelijk weinig van een klap, of liggen er wel degelijk voorraden die de andere, dat wil zeggen onze, kant uitblazen? Hoe zit dat bij ongelukken in de productie? In hoeverre is gedrag van een explosie voorspelbaar? In Culemborg en Enschede waren er dodelijke brokstukken op 600 m afstand!

Het "alles gaat naar het IJmeer" verhaal is onjuist. Wél is het zo dat effect naar het IJmeer groter kan zijn dan naar Klapwijk: ongeveer anderhalf maal zo groot. Er liggen weldegelijk voorraden die uw kant opblazen, maar waar: dat is geheim. En wat de rest van uw vragen betreft: waar wat en hoeveel er geproduceerd wordt houden we ook geheim, evenals wat we afweten van het gedrag van onze explosieven...

Rechtvaardigt het maatschappelijk nut eigenlijk wel de aanwezigheid van deze fabriek op deze plaats? Het huidige kabinetsbeleid (Nat'l Milieu BeleidsPlan-4) behelst dat risicovolle inrichtingen alleen toegelaten zijn als het maatschappelijk nut dat rechtvaardigt. Het alternatief voor de kruitfabriek is woningbouw, een grotere werkgelegenheid in hoogwaardige, groene bedrijven en recreatie. Ten opzichte van dit alternatief heeft de bijna uitsluitend voor buitenlandse opdrachtgevers producerende kruitfabriek een negatief relatief maatschappelijk nut.

Hoe denkt u over het gevaar verbonden aan acties, die voorzichtig geformuleerd, enige overeenkomst vertonen met wat op 11 september jongstleden in de Verenigde Staten gebeurde? Wat gebeurt er als criminelen een grote hoeveelheid van de meest gevaarlijke kruitsoort gelijktijdig tot ontploffing weten te brengen? Al bij de hinderwetvergunning aanvraag in 1981 werd vanuit de politiek opgemerkt dat men het een burgerbevolking niet kan aandoen naast een potentieel doelwit voor oorlogshandelingen en terroristische acties te leven. In 2001 geldt dat argument, dat toentertijd als niet ter zake doende werd afgewezen, des te sterker. Wat betreft uw laatste vraag: zie hieronder 'Enkele berekeningen van een verontruste natuurkundige'.

Ingezonden:

Enkele berekeningen van een verontruste natuurkundige

Door drs. Louk Lapikás

Naar aanleiding van de recente gemeentelijke voorlichtingsbijeenkomst over de gevaren van de Kruitfabriek (MCI) te Muiden ben ik zelf aan het rekenen geslagen, omdat de aldaar gepresenteerde getallen en verbanden op zijn zachtst gezegd nogal onduidelijk waren. Mijn bevindingen vindt u hieronder. Laat u niet afschrikken door de formules, iedere middelbare scholier zou ze moeten kunnen volgen. Uit de mij ter beschikking staande en voor dit doel van toepassing zijnde NATO richtlijnen blijkt dat de normen voor een "veilige" afstand tot de plaats van een explosie gebaseerd zijn op de eis dat

1. De piek overdruk van de door de explosie veroorzaakte schokgolf de waarde 5 kPa (=50 mbar) niet overschrijdt;
2. De maximum energie van een door de explosie uitgeworpen projectiel 80 J is door een oppervlak van 56 m².

Voor wie dit soort getallen weinig zegt kan ter toelichting het volgende dienen :

1. Een overdruk van 5 kPa op een glasoppervlak van 2 m² is alsof je er een gewicht van 1000 kg (ongeveer het gewicht van een auto) opzet! Probeert u dat eens met het glazen dak van uw kas.
2. Een projectiel met een kinetische energie van 80 J komt overeen met een baksteen van 5 kg die u met een snelheid van 20 km/uur (fietsnelheid) treft! De NATO richtlijnen beschouwen zo'n projectiel als dodelijk. Er mag er volgens deze richtlijnen maar 1 per 56 m² (dat is ongeveer het oppervlak van bijvoorbeeld de voorkant van een rijtjeshuis) op de "veilige" afstand aankomen. Al met al geen wonder dus dat het ministerie van VROM 5 x deze afstand als veilig in acht wil nemen voor een bewoonde omgeving.

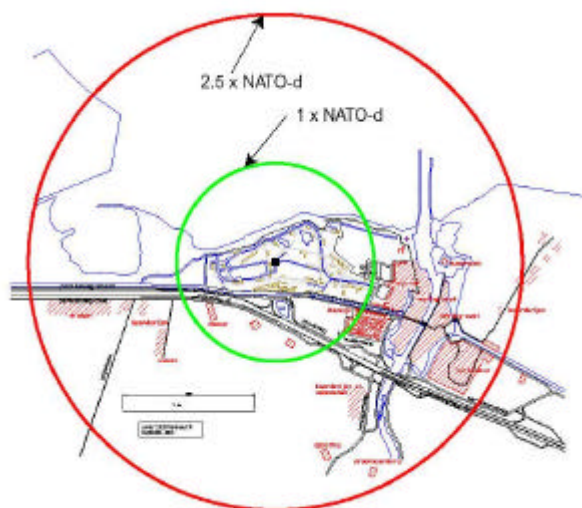
Nu gaan we even rekenen. Uit de NATO richtlijnen blijkt dat de overdruk P volgt uit de formule

$P = c \times (d/Q)^{1/3})^{-3/2}$ (formule 1)
 waarin P de overdruk in bar, de evenredigheidsconstante $c=5,2$ bar, de afstand d in meter en Q de massa (gewicht) van de hoeveelheid explosief materiaal in kilogram is. In de evenredigheidsconstante c is al verwerkt dat het explosief materiaal van gevarenklasse 1.1 betreft en dat het materiaal zich in afgeschermdes ruimtes bevindt. Gewapend met deze kennis kunnen we simpel afleiden dat de waarde van de overdruk $P=0,05$ bar leidt tot een "veilige" afstand gegeven door

$dNATO = 22,2 \text{ meter} \times Q^{1/3}$ (formule 2)
 waarbij volgens de NATO richtlijnen er altijd een minimumwaarde van $dNATO = 270$ meter wordt gehanteerd. Verder wordt in de richtlijnen van VROM gesteld dat uiteindelijk 5 maal deze afstand in acht moet worden genomen voor een bewoonde omgeving.

Laten we deze wetenschap nu eens toepassen op de situatie rond MCI. Daarvoor bekijken we twee scenario's op basis van de mededeling op de voorlichtingsbijeenkomst dat er op het terrein van MCI 43000 kg materiaal van gevarenklasse 1.1 ligt opgeslagen.

Scenario 1: de gehele 43000 kg ligt in het midden van het MCI terrein en ontploft. Met behulp van formule 2 leiden we dan af $dNATO = 775$ meter, aangegeven door de groene cirkel in figuur 1. Die cirkel raakt de buitenkant van de wijk Zuid-West. Een cirkel met straal $5 \times dNATO$ is zo groot dat die niet eens op het kaartje past, daarom heb ik maar even een cirkel getrokken met straal $2,5 \times dNATO$. Zoals te zien is, valt de gehele bebouwde kom van Muiden hier binnen.

Figuur 1

Scenario 2: de 43000 kg ligt homogeen verspreid over het terrein van MCI (zie de zwarte blokjes in figuur 2) in 43 opslageenheden van 1000 kg. De bijbehorende afstand $dNATO$ is dan 270 meter per opslageenheid. Het groene contour in figuur 2 geeft de omhullende aan van de daarbij behorende 43 cirkels. Ook dit contour raakt juist aan de wijk Zuid-West. Het volgende contour geeft het resultaat voor de omhullende van cirkels met een straal $2,5 \times dNATO$. Deze omvat de wijken Noord-West en Zuid-West, terwijl de $5 \times dNATO$ contour weer de gehele bebouwde kom van Muiden omvat.

Conclusie: De beide scenario's stellen twee extremen voor die men kan bedenken op grond van de wetenschap dat er 43000 kg materiaal van gevarenklasse 1.1 op het terrein van MCI ligt opgeslagen. De werkelijke contouren hangen af van de precieze verdeling van het materiaal over het terrein. Aangezien deze niet (openbaar) bekend is moeten we voorspellen uitgaan van beide extremen. De werkelijke contouren zullen tussen deze beide extremen liggen.

Wat gebeurt er nu als niet de gehele 43000 kg tegelijkertijd ontploft? Dat is simpel te zien aan formule 2. Voor scenario 1 geldt : als er 8 x zo weinig materiaal ontploft (dus ca. 5400 kg), dan wordt de schaal van alle contouren in figuur 1 twee maal zo klein. Ontploft er 64 maal zo weinig materiaal (dus ca. 700 kg) dan wordt de schaal van alle contouren in figuur 1 vier maal zo klein. Nog steeds geldt dan dat de wijk Zuid-West binnen de $5 \times dNATO$ cirkel valt. Voor scenario 2 geldt : er verandert niets aangezien de minimum afstand van 270 meter al is gehanteerd, en men niet kan voorspellen waar op het terrein een explosie plaatsvindt. Dus de contouren in figuur 2 blijven dan onveranderd.

Ik ben benieuwd of het ministerie van VROM na bestudering van de medio december aangekondigde veiligheidsrapportage van MCI, en met de (niet openbare?) verdeling van het materiaal over het terrein tot zijn beschikking, tot soortgelijke conclusies komt.

Figuur 2

De brief aan de burgemeester

Op 22 september jongstleden schreven we een brief aan de burgemeester. Deze brief was mede aanleiding tot de voorlichtingsavond van 13 november, en veel zaken die in de brief ter sprake kwamen, kwamen ook ter sprake op deze bijeenkomst. De brief werd uitgebreid behandeld op de website www.muideninfo.nl, maar voor degenen die niet over internet beschikken volgt hier een korte samenvatting van de brief, het antwoord van de burgemeester, onze reactie, en de reactie van de raadscommissie:

In onze brief - die u vollediger kunt lezen in de eerste Klapkrant - vroegen wij de burgemeester waarop hij zijn opvatting dat MCI geen gevaar oplevert baseert, of het juist is dat een gesprek van Delftse studenten de aanleiding vormt tot overleg met het ministerie van VROM, hoe het zit met het wettelijk verplichte veiligheidsrapport, of zowel het bedrijf als de gemeente zich wil houden aan haar wettelijke plicht ten aanzien van voorlichting over mogelijke ongevallen, en de aard en hoeveelheid van de opgeslagen gevaarlijke stoffen ('ligt er 400 ton kruit?'), de veiligheid van het transport, en 'last but not least': de ligging van de veiligheids-cirkels.

In de pers maakt de burgemeester er gewag van dat de brief 'insinuaties en ferme onjuistheden zou bevatten'. In zijn antwoord is daar weinig van terug te vinden:

Het antwoord van de burgemeester was, kort samengevat, dat hij nooit beweerd zou hebben dat de kruitfabriek géén gevaar oplevert, maar wél slechts een gering gevaar: dat van een beetje ruitbreuk in de voorste linie van de bebouwing. Verder haalt hij een verslag aan over de veiligheid van munitieopslagplaatsen waarbij de kruitfabriek meegenomen is. Dat verslag zou geen aanleiding vormen tot direct ingrijpen. De burgemeester ontkent dat de Delftse studenten ook maar iets te maken hebben met de contacten tussen het ministerie van VROM en de gemeente. Verder blijkt dat pas nu de gemeente zich liet voorlichten over de planning van een veiligheidsrapportage, waarmee MCI tegen het einde van het jaar (nu dus) moet komen. De consequenties hiervan zullen verwerkt worden in 'de verschillende calamiteitenplannen'. Met betrekking tot de opgeslagen gevaarlijke stoffen verstrekke de burgemeester een openbare kennisgeving waaruit bleek

dat er geen 400 ton, maar 935 ton kruit ligt, waarvan 35 ton van de gevaarlijkste klasse. Wat betreft het transport van de gevaarlijke producten en grondstoffen: dat zou aan strenge eisen voldoen.

En 'last but not least': op de vraag over de veiligheids-cirkels gaf de burgemeester het antwoord dat zij vijf maal de huidige NATO-veiligheidsafstand bedragen.

In onze repliek vragen wij de burgemeester zijn opmerking over de 'insinuaties en ferme onjuistheden' nader toe te lichten, en betwijfelen we of onder alle omstandigheden de zwaarste schade beperkt blijft tot een beetje ruitbreuk.

Het genoemde verslag over de munitieopslagplaatsen achten we niet van toepassing, omdat voor de kruitfabriek vijf keer zwaardere normen gelden, en we verbazen ons erover dat de burgemeester zich nu pas laat voorlichten over de planning van het veiligheidsrapport, terwijl dat er al 3 februari jongstleden had moeten zijn, en de burgemeester dat best wel had kunnen weten. Verder wijzen we er op dat de veiligheid van de laad-losplaats niet voldoet aan de eisen die elders op het terrein gesteld worden. Hoe fout het antwoord op de vraag over ligging van de veiligheids-cirkels was bleek op de informatieavond: 'de burgemeester vergist zich', zei de ambtenaar van VROM. Niet de huidige, maar de toenmalige veiligheidsafstand werd bedoeld. Dit hoewel het ministerie van VROM, samen met Politie, Brandweer, en MCI het antwoord van de burgemeester heeft nagezien. De toenmalige cirkels waren véél kleiner.

Onze repliek werd niet in de raadscommissie behandeld. Het antwoord van de burgemeester werd om formele redenen simpelweg voor kennisgeving aangenomen.

Is de zaak nu afgedaan na de voorlichtingsbijeenkomst? Volgens velen niet. Met name is men nogal ontevreden over het feit dat het gemeentebestuur niet bereid lijkt de kwestie van de kruitfabriek in de raad te bespreken, de informatie die verstrekt werd nader te onderzoeken, en met een standpunt te komen. Om openbare bespreking af te dwingen, is daarom besloten de volgende brief te richten aan het gemeentebestuur:

De brief aan de Gemeenteraad en B&W

aan: De gemeenteraad en het college van B&W
Van de gemeente Muiden
In vergadering bijeen

Geachte Dames en Heren,

Muiden, 11 december 2001

Op 22 september jongstleden ontving de Burgemeester van Muiden een brief met een kopie aan de raad, waarin een aantal vragen gesteld werd over de veiligheid van de kruitfabriek.

Verder stelden raadsleden van de VVD per brief een aantal vragen aan de burgemeester.

Op beide brieven is intussen geantwoord, nog voordat, mede naar aanleiding van deze brieven, een voorlichtingsbijeenkomst op 13 november in 'de kazerne' plaatsvond.

Intussen is gebleken dat een aantal vragen onzorgvuldig en daarmee onjuist zijn beantwoord, en dat ook op de voorlichtingsbijeenkomst de beantwoording te wensen overliet. Dit, en het feit dat tot nog toe deze zaak, ondanks dat deze kennelijk zo leeft onder de bevolking, in de raad wegens procedurele kwesties onbesproken bleef, noopt ons om ons nu rechtstreeks tot de raad te wenden. Wij vragen de raad de volgende vragen te beantwoorden.

Voorafgaand daaraan nodigen wij de Burgemeester uit zijn uitspraak in de Gooi-en Eemlander, als zou de bovengenoemde brief 'insinuaties en ferme onjuistheden' bevatten nader toe te lichten, en hierover specifiek te zijn.

Onze vragen:

- Is het de raad bekend dat de hoeveelheden springstoffen die op het terrein liggen opgeslagen gebaseerd zijn op de NATO-veiligheidsafstanden die in 1965 golden, en dat de huidige inzichten van een veel grotere afstand uitgaan?
- Is het de raad bekend dat met toepassing van deze huidige afstanden de wijken Zuid-West, Noord-West en het Westelijke deel van de Vesting in de bedreigde zone liggen?
- Is het de raad bekend dat bij een mogelijk 'worst case scenario' de schade zich nog veel verder kan uitstrekken?
- Is de raad bekend met de interne organisatie van de kruutfabriek (MCI), in het bijzonder de positie van de veiligheidsmanager?
- Is het de raad bekend of de veiligheidsmanager van de kruutfabriek de zelfstandige bevoegdheid heeft in te grijpen in productieprocessen en -methoden, óf in deze aan de algemeen directeur rapporteert?
- Is het de raad bekend dat het laatste strijdig is met algemene principes van bedrijfsveiligheid?
- Is het de raad bekend of de door het bedrijf gebezigde methodes om de veiligheid te garanderen grotendeels berusten op sociale controle, en daarmee zeer kwetsbaar zijn voor menselijke fouten?
- Is de raad tevreden met het antwoord dat de burgemeester heeft gegeven op de hem gestelde eerste vraag van de VVD betreffende de melding van 'onveilige praktijken'?
- Is het de raad bekend dat er zich op de laad- losplaats van de kruutfabriek grote hoeveelheden kruut kunnen bevinden, en dat de gevolgen van een ongeval op deze plaats onder omstandigheden ernstiger kunnen zijn dan die van het ongeval in 1972?
- Is het de raad bekend dat zeer regelmatig transporten van springstoffen plaatsvinden door de bebouwde kom van Muiden?
- Is het de raad bekend dat het Nationaal Milieu Beleidsplan voor dergelijke transporten een veiligheidsafstand tot 200 m tot de bebouwing wenselijk acht - onverlet de grotere veiligheidsafstanden die genoemd zijn in de eerdere vragen?
- Heeft de raad wellicht inmiddels een vertrouwelijke mededeling ontvangen over een vermoedelijke oorzaak van de brand op 20 augustus jongstleden?
- Is het de raad bekend wat de aard is van het verpakkingsmateriaal waar de brand is begonnen?
- Zo ja, is het de raad bekend wat er in deze verpakkingsmaterialen verpakt is geweest?
- Is het de raad bekend dat sommige in de kruutfabriek gebezigde stoffen onder omstandigheden door ontleding spontaan kunnen ontbranden?
- Is het de raad bekend dat op 5 juli 1973 op deze wijze een hoeveelheid afvalstoffen spontaan explosief verbrandde?
- Is de raad ooit al dan niet vertrouwelijk geïnformeerd over mogelijke andere bestemmingen van het gebouw waar de brand plaatsvond dan 'opslag van verpakkingsmateriaal'?
- Is het de raad bekend dat dit gebouw zich ruim binnen de enkelvoudige NATO-veiligheidsafstand van de Maxisweg en de autosnelweg A1 bevindt?
- Is het de raad bekend dat voor het handhaven van de kruutfabriek te Muiden destijds, in 1974, als voorwaarde is gesteld dat 'de gemeente Muiden meewerkt aan de externe veiligheid' ?
- Kan de raad mededelen op welke wijze deze medewerking geconcretiseerd is?
- Is het de raad bekend dat destijds de interdepartementale commissie 'Muiden' geen andere conclusie kon trekken dan dat 'met kracht dient te worden gestreefd naar verplaatsing van, met name, de fabriek te Muiden'?
- Is het de raad bekend dat hij zich herhaaldelijk uitsprak voor een op korte termijn uit Muiden verdwijnen van de kruutfabriek?
- Is het de raad bekend dat deze uitspraken ook door de raad en B&W zijn gedaan in 1983, toen het veiligheidsplan voor de kruutfabriek reeds uitgevoerd was?
- Is het de raad bekend dat als consequentie van deze opvatting de gemeente Muiden geweigerd heeft mee te werken aan uitbreidings- of heropbouwplannen van de kruutfabriek?
- Gezien het bovenstaande, heeft de raad nu redenen om zijn eerder geformuleerde standpunt ten aanzien van de handhaving van de kruutfabriek te herroepen?

Ons inziens heeft de overheid als taak zich in te spannen om de veiligheid van burgers en een doelmatige inrichting van de omgeving te optimaliseren. Met de voorlichtingsbijeenkomst is voor ons, om de in de bovenstaande vragen vervatte redenen, deze kwestie zeker niet afgedaan. Wij dringen dan ook aan op een spoedige behandeling in de raadscommissie en raad van deze brief, en vragen de leden van de raad zich optimaal te informeren.

met vriendelijke groet,

De brief werd ondertekend door de families Wetselaar en Klopper, drs. Lapikás, prof. van Lohuizen, drs. van Berkel, ir. Bovenlander, mevrouw Woering, de heer Gotjé en Guus Kroon.

In de volgende Klapkrant zult u (onder meer?) aantreffen wat we in de eerste Klapkrant als doel voor ons project noemde: " niets anders dan inzicht te verkrijgen in de risico's van Muiden Chemie voor haar omwonenden. En of zij volgens de hedendaagse opvattingen en wetgeving past op de plaats waar zij gevestigd is." U kunt dan uw conclusies trekken.